

Eduskuntavaalit 2023: Kansanrintaman hallitusohjelma

Tavoitteena yhteiskunnallinen hyvinvointi

”Työkansan yhteistyöllä uusliberalismista kansanrintamaan- tavoitteet ja menetelmät”

Kansanrintamavoimat osallistuvat vuoden 2023 eduskuntavaaliin, jotta äänestäjillä olisi mahdollisuus vaatia kansan etuja puolustavaa yhteiskuntapolitiikkaa. Kansanrintaman rakennustyöhön osallistuvia on ehdokkaina eri puolueiden listoilla. Tätä kautta he tuovat esiin yhteisiä tavoitteitamme. Haluamme esittää tuhoisalle uusliberalistiselle EU-suuntaukselle ja Nato-komennolle vaihtoehdon, jossa ihmisen ja luonnon hyvinvointi, sekä kansojen väliseen yhteistyöhön, rauhaan ja tasa-arvoon perustuva yhteistyö ovat tärkeämpiä arvoja, kuin liikevoitot ja pörssikurssit.

Eroon uusliberalismista. Suunta yhteistyön Eurooppaan

On toteutettava tulonjaon muutos pääomatulojen ja suurituloisten kustannuksella työtulojen, perusturvan ja yhteiskunnallisen hyvinvoinnin hyväksi. Pääomien viennin ja globaalien keinottelun asemesta yritysten voittoja tulee ohjata kansallisen tason tuotantoon ja investointeihin. Leikkausten ja yksityistämisen sijaan tulee kehittää julkisia palveluja ja luoda sinne työpaikkoja. Ylikansallisen lainsäädännön sijaan tulee kehittää demokraattisen ja rauhanomaisen yhteistyön Eurooppaa. Siksi tulee irtaantua EU:n uusliberalistisesta yhteiskuntapolitiikasta.

Nato-suuntaus torjuttava. Rauhan puolesta Suomi edelläkävijäksi

Sodat ja asevarustelu ovat suurin uhka ihmiskunnan olemassaololle ja yhteisen maapallomme hyvinvoinnille. Naton, EU:n ja USA:n Ukrainan alueella järjestämä eskalaatiosota (proxy-sota) on yritys palauttaa ja varmistaa USA:n asema maailman johtajana. USA ei halua hyväksyä maailmaan sellaista tilaa, jossa kansat toimisivat yhteistyössä yhteiskunnallisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Suomen tulee irtaantua kaikesta Nato-yhteistyöstä ja omaksua ulkopoliitikassaan uudelleen puolueettomuus sekä ottaa aloitteentekijän rooli uuden kattavan rauhansopimuksen solmimiseksi Eurooppaan ja maailmaan. Hyvät naapuruussuhteet Venäjän kanssa on palautettava.

Hyvinvointivaltion puolesta politiikan suunta käännettävä

Euroopan Unioni on kovan markkinatalouden toteuttamisen väline - uusliberalistisen politiikan synonyymi. Sen toteuttajaksi ovat alistuneet kaikki eduskuntapuolueet, myös ”perinteiset työväenpuolueet”. Pettämällä kannattajiensa edut ne hyväksyvät ilman vaihtoehtoa toimintansa lähtökohdaksi EU-raamit ja näin lunastavat eliitiltä paikkansa ”yhteiskunnallisina toimijoina”. Nykykomennossa ihmisten perusturvan ja hyvinvoinnin leikkaamisesta on tullut pääomapiireille kilpailukykyä lisäävä tekijä, jota valtio toteuttaa. Siksi vaadimme politiikan suunnan muutosta.

Oikeus toimeentulon turvaavaan mielekkääseen työhön on jokaisen kansalaisen perusoikeus

Oikeus työhön koskee kaikkia suomalaisia ja myös Suomessa asuvia ulkomaalaisia. Ratkaisevaa on, että yhteiskunta ottaa uudelleen vastuun työllistämisestä, joka on viime vuosina säilytetty työnhakijoille, vaikka työpaikkoja ei ole riittävästi tarjolla. Työttömyysturvan heikentämiseen tehdyt muutokset on peruttava ja työttömyysturva nostettava tasolle, jolla tulee toimeen. Työllisyyspalveluiden saantia tulee parantaa. Työttömyysturva tuleekin pikaisesti palauttaa vuoden 2016 tasolle.

Jokaiselle on taattava kohtuullinen toimeentulo myös osa-aikatyössä, työttöminä, eläkkeellä, opiskellessaan, vapaaehtoistöitä tehdessään tai vanhempainvapaalla ollessaan. Vuonna 2020 yksinelävä henkilö luokiteltiin tilastollisesti köyhäksi, jos hänen kuukausitulonsa jäivät alle 1 277 euroon. Yli 350 000 eläkeläisistä saa eläkettä alle 1 000 euroa kuussa. Tämä ratkaistaan kaikkia köyhyysrajalla eläviä ihmisiä koskevalla 1 300 euron

suuruisella perusturvalla. Vuotuista työaikaa on lyhennettävä siten, että se vastaa kuusituntiseen työpäivään siirtymistä ansiota laskematta. Yleissitovuuden rinnalle esitämme minimipalkaksi 12 euroa tunnille ja 1800 euroa kuukaudessa. Oikeita keinoja tähän ovat työn kysynnän vahvistaminen ja koulutuksen ja osaamiseen kehittäminen. Koulutus on saatava vastaamaan yhteiskunnan rakennemuutosta.

Hyvinvointi luodaan työllä. Siksi korkea työllisyys ja alhainen työttömyys ovat keskeinen perusta hyvinvoinnille. Sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaaminen on keskeinen osa korkeaa työllisyyttä samalla, kun korkea työllisyys koko yhteiskunnassa turvaa rahoituspohjan yhteiskunnallisille palveluille kuten myös muulle sosiaaliturvalle.

Työsuhteen tulkintaetuoikeus siirrettävä työntekijälle

Nykyisellään Työnantajalla on oikeus tulkita mitä tahansa työsuhteen normilähdettä, kuten lain, työehto- ja työsopimuksen sisältöä. Työntekijällä on velvollisuus noudattaa työnantajan tulkintaa, kunnes asia on ratkaistu viime kädessä tuomioistuimessa. Jos työntekijä ei ryhdy selvittämään asian oikeaa tulkintaa, voi työnantajan väliaikainen tulkinta jäädä pysyväksi. Työnjohto-oikeudesta johdettua tulkintaa tulee muuttaa niin, että työntekijän erimielistä tulkintaa toteutetaan ensisijaisesti, johon työnantaja voi hakea muutosta.

Elintarviketuotannon omavaraisuus ja paikallinen tuotanto on turvattava.

Maataloustuotteiden omavaraisuus on itsenäisen kansakunnan keskeinen ominaispiirre. EU:ssa Suomesta ollaan tekemässä puuraaka-aineen tuotantoaluetta. Maataloustuotantoa keskitetään ”suotuisimmille alueille” Keski- ja Etelä-Eurooppaan. Tämä merkitsee oman tuotantomme korvaamista suurten maatalousjättien ylivoimalla ja tuonnilla. Elintarviketuotannon kansallisen omavaraisuuden säilyttäminen on EU:n puitteissa hyvin vaikeaa. Meidän tulee vahvistaa omaa maatalouspolitiikkaa ja tehdä päätös maataloustuotannon omavaraisuudesta siksikin, että maailmassa elintarvikkeet eivät riitä, jos tuotantoa rakennetaan vain kannattavimmilla alueilla. Koko maa on pidettävä asuttuna ja hyvät elämisen olosuhteet ja korkea työllisyys turvattava kaikissa osissa maata. Tämän vuoksi myös kansallinen maatalouden tuki on säilytettävä.

Sosiaali – ja terveyspalvelut yhteiskunnallisen hyvinvoinnin perusta

Sote-palvelut ja pelastuspalvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta lähtien pääosin kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle. On hyvin epätodennäköistä, että ns. Sote-uudistus tulee täyttämään sille asetettuja odotuksia. Erityisesti on syytä kantaa huolta Kuntalain 1§:n mukaisen kunnallisen itsemääräämisoikeuden puolesta, jonka tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Useimmilla nykyisillä hyvinvointialueilla tämä ei toteudu.

Nykyisten hyvinvointialueiden ongelmat ovat olleet jo kauan näkyvissä. Sote-uudistus itsessään, pitkään jatkunut henkilöstöpula, sekä ylimitoitettuihin Sote-palveluiden sulkuihin johtanut koronavirüs ovat vain pahentaneet jo pitkään olemassa olevia ongelmia.

Uusliberalismin aikakaudella julkisesti tuotettuja palveluita on kilpailutettu, ulkoistettu ja yksityistetty. Tätä on osaltaan pahentanut EU:n kilpailulainsäädäntö. Terveystä ja hyvinvoinnista on tullut yhä enemmän kauppatavaraa. Hoiva-alan suuryhtiöt hallitsevat jo nyt Suomen hoiva-alan markkinoita. Näiden yritysten keskeinen tehtävä on tuottaa omistajilleen voittoa. Tämä on johtanut ikäihmisten hoivaskandaaleihin viime vuosina. Arvokasta vanhuutta ei kapitalismin keinoin voida suomalaisille tuottaa. Hyvin pitkälle samankaltainen tilanne on ikähaitarin toisessa päässä. Lastensuojelun palveluita on yksityistetty kovalla kädellä. Lastensuojelu on jatkuvassa kriisitilassa. Yksityiset, lastensuojelun sijoituspalveluita tarjoavat yritykset keskittyvät lähes yksinomaan bisneksen tekoon.

Kansanrintamajärjestöissä emme usko maamme väestön hyvinvoinnin kohentumiseen toteutetun Sote-uudistuksen myötä. Pelkästään Sote-järjestelmään budjetoidut varat ovat nykyisellään täysin riittämättömät. Toimeentulotuen määrä on alle puolet köyhyysrajasta. Juuri eduskuntavaalien alla ovat ennätyspitkät leipäjonot hyvinvointivaltiona itseään pitävässä Suomessa häpeällinen esimerkki harjoitetun politiikan täydellisestä epäonnistumisesta.

Julkisen sektorin yksityistäminen on pysäytettävä ja sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitettävä yhteiskunnallisena toimintana. Vuonna 1972 tuli voimaan kansanterveyslaki. Sen säätäminen oli sotien jälkeisen ajan tähän asti merkittävin terveydenhuollon uudistus. Kunnanlääkärijärjestelmä purettiin ja jokainen kunta velvoitettiin huolehtimaan perusterveydenhuollosta perustamalla terveyskeskus yksin tai yhdessä naapurikuntien kanssa. Kymmenessä vuodessa toteutettiin uudenaikainen, hyvin toimiva järjestelmä, johon tehtiin suuri kansantaloudellinen panostus. Terveyskeskuksissa yhdistettiin ajan myötä saman katon alle monet terveyspalvelut. Peruslähdekohtana oli hyvä palveluiden saatavuus, maksuttomuus ja ensiluokkaiset palvelut. Koko suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisessä tulisi palata näihin lähtökohtiin ja periaatteisiin.

Terveyden- ja sosiaalihuollon kaikkia palveluja tulee jatkossa kehittää julkisina palveluina, jolloin ne maksetaan yhteiskunnallisista varannoista. Kasvavia yritysten voittoja ja yksityisiä osinkoja tulee ohjata nykyistä laajemmin julkisesti tuotettujen hyvinvointipalveluiden kehittämiseen. Kansanrintamajärjestöt esittävät, että Suomessa tulisi olla kattavilla ja monipuolisilla sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluilla varustettu hyvinvointikeskus keskimäärin jokaista 10 000 asukasta kohden. Sosiaali- ja terveydenhuolto tulee palauttaa kokonaisuudessaan julkisesti tuotetuksi toiminnaksi, jolloin demokraattinen valvonta takaa sen laadun.

Asumiskustannukset alas

Asumiskustannukset ovat jatkuvan kaupungistumisen vuoksi kasvupaikkakunnilla karanneet pieni- ja keskituloisen palkansaajan maksukyvyyn ulottumattomiin. Tälle kehitykselle on luotu edellytykset antamalla asuntotuotannon muututtua yhä enemmän kovan rahan liiketoiminnaksi. Viime vuosina valtion tukema asuntotuotanto on supistunut voimakkaasti. Tuettu (ARA) asuntotuotanto on lähtökohtaisesti kustannusrakenteeltaan rajattu niin, että asuminen olisi koko asumishistorian ajan kohtuuhintaista.

Asuntojen uudistuotannolla on tietoisesti jo pitkään jatkettu Suomen asuntokannan rakenteen muuttamista enemmän markkinaehtoiseksi. Asuntojen rakentajia on viime aikoina houkuttanut tuottaa enenevässä määrin kovan rahan pieniä asuntoja, koska niihin sijoitettu raha tuottaa nopeammin ja korkeamman voiton.

Tämä kehitys on synnyttänyt Suomeen uudenlaiset, asuntosijoittamiseen keskittyvän, kansainvälisiä sijoittajia houkuttelevat asuntomarkkinat. Suomessa asumisen hinnoittelu on täysin vapaata, ja verokohtelu on maassamme asuntosijoittajalle erittäin suosiollinen.

Yksi tuettua asuntotuotantoa rajoittava tekijä on kohtuuhintaisten tonttien tarjonnan vähäisyys, joka johtuu kuntatalouden jatkuvasta heikkoudentilasta. Kunnat ovat, muiden rahoituslähteiden puutteessa, pakotetut hinnoittelemaan omistamansa rakennusmaan niin korkealle, ettei rakennettavan asuintalon neliöhinta mahdu ARA:n säännösten rajoihin.

Kehitys Suomen asuntomarkkinoilla on johtanut siihen, että valtion on koko ajan osallistuttava kansalaisten maksukyvyyn ylittävien asumiskustannusten kompensointiin asumistuen muodossa. Asumistuen alkuidean mukaan sen avulla ja sitä oikein kohdentamalla piti parantaa asuntojen väljyyttä ja asumisen viihtyvyyttä.

Asumistuen vuotuinen määrä lähenee jo kolmea miljardia euroa. Se on korkea hinta liian kalliista asumises-

ta, kun sitä vertaa hallituksen tuettuun asuntotuotantoon suuntaamaan euromäärään, mikä esimerkiksi vuodelle 2022 oli noin kaksi miljardia. Tuostakin summasta jäi lähes puolet käyttämättä, kun tuettuun asumiseen sijoitettu raha ei tuota lisää rahaa siinä mitassa, kuin kovanrahan tuotanto, eikä se siten kelpaa rakennusyhtiöille.

Tällainen suuntaus asuntomarkkinoilla on johtanut siihen, että valtio eli veronmaksajat tukevat sijoitusmarkkinoilla määräytyvää, voittopuolisesti pienien asuntojen ylihinnoiteltua asumista asumistuen muodossa. Tämä ei ole ollut asumistuen alkuperäinen tarkoitus.

Vain kohtuuhintaista asuntotuotantoa lisäämällä päästään jatkuvasta asumistukimenojen kasvusta. Asuntosijoittamisen tukeminen lähes olemattomalla verotuksella on lopetettava.

Maankäyttö ja asuminen

Kaupunkirakennetta on suunniteltava siten, että liikenne julkisilla kulkuvälineillä tulee mahdollisimman helppoksi. Kuntien määrän pienentyessä alueellinen itsehallinto supistuu. Yhä pienempi joukko ihmisiä Suomen kunnanvaltuustoissa päättää kuntansa maan- ja luonnonvarojen käytöstä. Maankäytön suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava ympäristökysymykset ja alueiden viihtyisyys. Kuntalaiset tarvitsevat virkistysalueita, puistoja ja rantoja, sekä erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Näistä asioista kunnissa käydään päättäjien ja asukkaiden välillä kärjekästä kamppailua. Esimerkiksi Helsingissä asukkaat puolustavat 100-vuotiasta Keskuspuistoa tuhoamiselta. Kansanrintaman järjestöt toimivat asukkaiden puolesta.

On pidettävä huolta aluepolitiikasta ja koko maan tasa-arvoisesta kohtelusta

Väen pakkautuminen Helsingin seudulle ja muutamaankaan kasvukeskukseen merkitsee vain sitä, että nykypoliitikassa aluepolitiikka on epäonnistunut. Se merkitsee maaseudun autioitumista. Suomi on pinta-alaltaan laaja maa. Lainsäädännöllisesti on turvattava, että koko maan alueella on kaikissa kunnissa mahdollisuus asua. Siksi on tuettava syrjäseutujen tuotantoa, säilytettävä maataloustuki ja pidettävä sähkö- ja tieverkko yhteiskunnallisessa omistuksessa.

Työympäristö ja työsuojelu

Kansalaisten työympäristöä ja työsuojelua koskevien lakien ja niihin liittyvien määräysten säätämisoikeus on turvattava kussakin maassa. EU:ssa tehtävä lainsäädäntö ja määräysten valmistelu on liiaksi korvannut kansallista päätöksentekoa, ja byrokratian takia hidastanut työympäristön ja työsuojelun kehittämistä. Työympäristön ja työsuojelun toimi tulee ”kansallistaa” Suomessa.

Ilmastonmuutoksen ja lajikadon torjuminen suurimpia haasteitamme

Ihmiskunnan kehitys ja oleminen rakentuvat meitä ympäröivän biosfäärin ja ekosysteemin varaan. Tämä puolestaan luo eettisen perustan sille, että tehtävämme on turvata ympäröivän luonnon ja kaikkien eläinlajien säilyminen puhtaana ja toimivana kauas tulevaisuuteen.

Suurimpia yhteiskunnallisia haasteitamme on ilmastonmuutoksen torjuminen. Ilmaston lämpenemisen syyinä ovat ilmakehässä lisääntyvä hiilidioksidi ja muut kasvihuonekaasut, joita sinne tuottavat fossiilisten polttoaineiden polttaminen sekä metsien hävittäminen. Kansanrintaman järjestöt katsovat, että kasvihuonekaasujen määrä ilmakehässä voidaan jo nyt kääntää laskuun, mutta se vaatii uusliberalismille vaikeaa yhteiskuntasuunnittelua.

Ympäristökatastrofin torjumiseksi kasvihuonekaasujen päästöjä tulee vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä alentaa 95 %. Taloudellisesti ratkaisu on meille edullisin, jos välittömästi alamme sopeuttaa talo-

us- ja yhteiskuntapolitiikkaamme näihin tavoitteisiin. Tämä tulee merkitsemään tutkimuksen, innovaatiokehittelyn ja ympäristötekniikan kilpailukykyyn osalta hyppäyksellistä edistystä.

Lajikato on pysäytettävä, koska biodiversiteetti eli luonnon monimuotoisuus on vähentynyt ihmisen toiminnan vuoksi viime vuosikymmeninä huolestuttavasti myös Suomessa. Eliöt ja ekosysteemit vastaavat ilmaston ja elinympäristöjen muutoksiin sitä paremmin, mitä monimuotoisempia ne ovat. Luontokato ilmenee globaalina kriisinä niin, että joidenkin eliölajien tai ekosysteemien romahtaminen aiheuttaa ongelmia kaikkialla. Suomessa uhanalaisten lajien ja biotooppien suojelemiseksi on vähennettävä ja kohdennettava uudelleen torjunta-aineiden käyttöä pölyttäjien suojelemiseksi ja lisättävä metsäluonnon suojelua erityisesti Etelä-Suomessa.

Valtion ja kuntien tuotantolaitosten ja luonnonvarojen yksityistäminen ja ulkoistaminen on lopetettava. Kaivostoiminta on siirrettävä kotimaiseen omistukseen ja annettava toimiluvat vain saasteettomalle kaivannaisteollisuudelle. Ympäristövalvonta tulee tehdä toimivaksi eikä sitä tule alistaa millekään elinkeino- eikä liiketoiminnoille.

Jätehuolto ja kierrätys suunniteltava tuotantoketjun alkupäässä

Jätteen määrän vähentäminen on jätehuollon keskeisin päämäärä. Lähtökohtana tulee olla, että teollisuus itse pyrkii tuottamaan jo tuotantoketjun alkupäässä mahdollisimman vähän luonnossa hajoamatonta pakkaus- ym. ympäristöjätettä. Kierrätyksellä säästetään rajallisia raaka-aineita ja vähennetään luonnon jätekuormitusta.

Suunta otettava kohti uusiutuvia energiamuotoja

Keskeinen keino fossiilisista polttoaineista aiheutuvien haittojen vähentämiseksi on uusiutuvan energian käyttö. Se on taloudellisesti kilpailukykyistä ja ympäristön kannalta oikea vaihtoehto. Tekniikkaa kehittämällä säästetään energiaa ja raaka-aineita. Uusiutumattomia tai hitaasti uusiutuvia raaka-aineita pitää säästää tulevaisuuteen. Sähkön tarve tulee lisääntymään nopeassa tahdissa ja sitä tarvitaan myös lämmön tuottamiseen esimerkiksi maalämpö- ja ilmalämpöpumpuissa. Tuotannon hukkalämmön talteenottoa tulee kehittää, jotta sitä voidaan edullisemmin ottaa talteen taajamissa. Bioraaka-ainetta pitää polttaa vain, kun sitä ei voida käyttää tuotannossa. Kaikkia metsiä ei tule kaataa biotuotannon tarpeisiin.

Syntyvä tuotanto- ja yhdyskuntajäte tulee hyödyntää, jotta se ei rasita luontoa. Ydinenergian rakentaminen on kallista ja väliaikaista ja se aiheuttaa huomattavia ympäristöhaittoja. Vetytalouteen siirtyminen on ainoa tunnettu ratkaisu, jossa esimerkiksi tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden epätasainen tuotanto voidaan varastoida. Vety soveltuu sähkön säätö- ja varavoimaksi, sitä voidaan käyttää lämmön tuotannossa ja liikenteen polttoaineena. Olemassa olevat sähkön ja energian tuotantolaitokset täytyy pitää käynnissä ja varalla, kunnes korvaavaa tuotantoa saadaan käynnistettyä. Sähkön vajeus antaa tuottajille mahdollisuuden moraalittomaan rahastukseen sähkön hinnalla, minkä kuluttaja maksaa. EU:n kehittämä päästökauppa on vero, joka on haitallinen nykyisessä energia tilanteessa.

On perustettava kansallinen sähköyhtiö, joka hoitaa sähkön siirron ja myynnin sekä toteuttaa kuluttajille samansuuruiset sähkötariffit

Energian tuotannon ja jakelun yksityistäminen on johtanut tilanteisiin, joissa harvaan asutuilla alueilla sähkön hinnat ovat yleisesti korkeammat. Tämä johtaa alueelliseen eriarvoisuuteen. Energian tuottajat ja sähkön siirtoyhtiöt hamuavat kansalaisten perusoikeuksien ja turvallisuuden kustannuksella suurvoittoja. Tämä tapahtuu maamme huoltovarmuuden – mihin kategoriaan kohtuuhintaisen sähkön saaminen myös kuuluu – kustannuksella. Siksi maassamme koko energia-ala ja siihen kuuluva infrastruktuuri on saatettava julkiseen valvontaan ja perustettava yksi kansallinen valtion omistama energiayhtiö, joka hoitaa sähkön siirron, -tuotannon ja -myynnin. Nykyinen markkinointi, Nord Pooliin perustuva hintakilpailujärjestelmä ei toimi,

koska sähköä on liian vähän. Energian osto tulee keskittää Suomen kantaverkkoyhtiön Fingridin tehtäväksi ja siirtyä kapasiteetin ostoon, jolloin tuottajien olisi myös huolehdittava riittävästä säätövoimasta. Sähkön tuotanto on kansainvälistä ja kansallisten verkkoyhtiöiden tulee rakentaa riittävät markkinavoimista irti olevat keskinäiset siirtoyhteydet. Suomessa tarvitaan välittömästi noin 3000Mw/h olosuhteista riippumatonta tuotantoa ja rakennettava uusia siirtoyhteyksiä, jotta lähitulevaisuudesta selvittää ja voidaan aloittaa tulevaisuuden vety tuotannon rakentaminen. Energia vajetta kurjistavista pakotteista ja päästökaupasta tulee irtaantua.

Laajakaista on kansalaisen perusoikeus, joka on turvattava kaikille

Yhteiskunnan monet välttämättömät palvelut ja toiminnot on siirretty kokonaan verkkoon. Selviytyäkseen yhteiskunnassa kansalainen tarvitsee enenevässä määrin tietokonetta ja verkkoyhteyttä. Maksuton laajakaistayhteys kuuluu ihmisen perusoikeuksiin. Tietoliikenneyhteys jokaisen kansalaisen oikeutena tulee varmistaa luomalla sitä varten yhteiskunnan omistama tietoliikenneverkko. Jokaiselle kansalaiselle on turvattava oikeus maksuttomaan tietotekniikan koulutukseen ja tukeen.

On turvattava vahva tunnistautumisjärjestelmä kaikille

Palveluiden siirtyminen nettiin on tosiasia, joka tulee lisääntymään. Myös manuaalisessa asiointissa tarvitaan vahvaa henkilödokumenttia. Pankkipalvelut, Kela, työttömyysturva, terveystiedot ym. käyttö on mahdollista vain vahvan henkilön tunnistautumisjärjestelmän tai asiakirjan kanssa. Valtiovallan tulee korvauksetta taata ja hallita järjestelmää, jolla jokaiselle kansalaiselle järjestetään asiakirja sekä sähköisessä että manuaalisessa muodossa, jolla saa oikeuden käyttää ja hallita kaikkia itselleen tarvittavia palveluita. Asiakirja tulisi toimia myös matkustusasiakirjana, joka korvaa nykyisen passin.

Riskitön talletus kansalaisten perusoikeudeksi. On perustettava kansanpankki

Nykypolitiikkaa mukautetaan kaikkien osalta kapitalistiselle riskinotolle. Pääomapiirit pyrkivät liittämään keinottelun piiriin myös palkansaajien ja eläkeläisten eläke- ja ansiotulot. Ihmisen perusoikeuksiin tulee kuulua mahdollisuus riskittömästi säilyttää palkka- ja eläketulojaan. Siksi maahamme tulee perustaa yksi valtion omistama kansallinen säästöpankki t. kansanpankki, jossa palkansaajat ja eläkeläiset voivat riskittömästi säilyttää palkka ja eläketulojaan sekä säästöjään. Samoin tulee siirtää Kansaneläkelaitoksen piiriin kaikki työeläkkeet, jossa työeläkkeiden maksuun kerätyt varat talletetaan riskittömästi.

Tavoitteena yhteiskunnallinen hyvinvointi

Maksimivoittoa tavoitteleva uusliberalistinen pääoma on tuottanut laajenevan tavaratuotannon, ympäristöongelmien ja yhteiskunnallisen hyvinvoinnin alasajon lisäksi yhteiskunta- ja talouskriisin, jolle ei näy loppua. Tämä antroposeenin nimellä tunnettu kehitysvaihe voimistaa yhdessä lajikatoa, ilmastomuutosta, pandemioita ym. Voittojensa turvaamiseksi suuryritykset eivät kaihda myöskään sotilaallista laajenemispolitiikkaa. Tarvitaan uusi talous- ja yhteiskuntapolitiikka, joka asettaa työn ja sen tekijät sekä yhteiskunnan kokonaisedun suurten pääomien etujen edelle.

On suuntauduttava tulevaan kehitykseen siten, että koordinoimme aineellisen tuotannon ja yhteiskunnallisten palveluiden ja -edistyskeskinäisen suhteen siten, että se ehkäisee antroposeenin voimistumista. Tämä kuuluu osana ihmisten elämään, kansalaisten toimeentuloon, elintasoon ja turvallisuuteen. Tarpeetonta aineellista kulutusta voidaan rajoittaa ja kehittää muita hyvinvoinnin osatekijöitä ekosysteemiä vahingoittamatta.

Taloudellisen ja aineellisen hyvinvoinnin ohella ihmisille kuuluu myös fyysinen koskemattomuus ja turvallinen elämä ilman ympäristökatastrofin ja sodan vaaraa. Turvattu tulevaisuus merkitsee, että kaikki ympäristön tuhoaminen ja kuormitus lopetetaan. Siksi on kehitettävä parempia, suljettuja tuotantoprosesseja sekä

käytettävä uusiutuvia energiamuotoja. Yksinapaisen maailmanjärjestyksen tilalle tulee luoda kansojen yhteistyöhön ja rauhanomaiseen rinnakkaineloon perustuva uusi kansainvälinen olotila.

Siksi pääomien rajaton toiminta tulee saattaa yhteiskunnallisen kontrollin piiriin. Kansanrintamavoimien yhteiskuntaohjelma lähtee siitä, että uusliberalistinen yhteiskuntapolitiikka on hylättävä. Kansanrintamavoimat haluavat kehittää laajan kansalaisten ja järjestöjen yhteisen rintaman poliittisen vaihtoehdon luomiseksi nykymenolle. Ainoastaan tällä tavalla voidaan luoda perusta edessä olevien suurten globaalien ongelmien ratkaisulle.

**Kansanrintamajärjestöjen
ohjelmatyöryhmä (Kansan ääni 1/2023)**